

TALLINNA

POLÜTEHNIK

Nr. 34 (529)
XX aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Kolmapäeval, 4. detsembril 1968

Instituudi «ajaloo raamatus», millest võime lugeda palju sisukat ja kaalukat, on 1962. aasta maikuu 23. päev kirja pandud erilise pidulikkusega — EKP Keskkomitee esimene sekretär, Johannes Käbin asetab Mustamäe nõlva männiroheluse lähedusse raske halli paekivi. Kivi liivas — ühe töö lõpetus saadab teise algatust —, kuid rõõm ja

Pärast spordilinnakese valmist hakatakse rajama viiest sektsioonist koosnevat teadustemplit — VI õppekorpust (liidetakse V õppekorpusega). Maja pärisperemeesteks saavad majandusteaduskond ja energeetikateaduskond. Heitkem pilk maketile ja te veendute, et nimetatud korpus on teistest hoopis eriilmelisem.

gale püstitatakse 500-kohaline söökla.

Kui teine ehitusjärgestus ilmestab instituudilinna omanõulise teadusmajaga, siis kolmandas ehitusjärges valmiv tehnoloogiakorpuse hoonete kompleks samuti ei sarnane varemvalminutega. Hoone asukohaks saab Raja tänava äärne maa-ala (maketil paremal all). Sellesse ehi-

Elektroonikute päeval

Igal aastal tähistab Tallinna Polütehnilise Instituudi tööstus-elektroonika kateeder elektroonikute päeva. See on kujunenud kauniks traditsiooniks.

Üle eile toimus see aga neljandat korda. Sel päeval teatakse lühike kokkuvõtte kateedri tööst, kateedri õppejõud ja üliõpilased kohtuvad lõpetanute-ga. Viimased tutvustavad neid probleeme, millega nad praegu tegelevad.

Selle eriala lõpetanud insenerid töötavad kõigis meie vabariigi elektrotehnika ja aparaadi-ehituse tehastes ja uurimis-asutustes.

Ajasime elektroonikute päeval juttu paari õppejõuga. Esimeseks vestluskaaslaseks oli dotsent Paul Plakk. Tema juhtimisel loodi tööstuselektroonika kateeder.

«Kateeder avas oma ukseid 1962. aastal ja tema koosseisu kuulus siis neli õppejõudu,» rääkis Paul Plakk. «Praegu on kateedri õppejõudude arv suurenenud juba kaheteistkümnenele. Vanemõpetaja Ants Kraus lõpetas Leningradi V. I. Uljanovi nim. Elektrotehnika Instituudi, ülejäänud õppejõud on kõik meie õppeasutuse kasvandikud ja nendest Ujas Tamm õpib praegu aspirantuuris Moskva Energeetika Instituudis.

Teaduslike tööde põhisuund, millega on seotud kateedri töötajad koos mõningate üliõpilastega, on mitteelektrooniliste suuruste

elektriline mõõtmine. On antud rida konsultatsioone ja täidetud meie vabariigi ja kaugemate tööstusettevõtete poolt antud lepingulisi uurimisülesandeid.

Fidulikule õhtusele koosviibimisele tuli 150 elektroonikut. Ohutu naelaks sai teise kursuse «rebaskandidaatide» loomine täieõiguslikeks «elektronrebasteks». Seda toimingut juhivad igal aastal neljanda kursuse tudengid. Rebastel tuli vastata Üliõpilaste Opetatud Nõukogu küsimustele ja nõukogu vaagis iga kandidaadi teadmisi individuaalkorras.

Elektroonikute vandetöötus anti Kentuki lövi poosis ja sellele järgnes allkirja jäädvustamine töötusele.

Õhtu lõppfaas'is valiti «Miss Elektroonika» üheks aastaks. Teemale kuulub ka missi karikas ja vastav aulint.

Pöördusime õhtu avanud kateedrijuhataja dotsent Otto Pikkovi poole ja palusime teda natukene pikemalt pajatada tulevikuplaanidest.

«Õppejõudude töömalt võiks mainida kahte uut suunda järgmises semestril ja esiteks — lairibavõimendite osas, seda rühma juhivad dotsent Paul Plakk, kellel on rida huvitavaid mõtteid selles vallas. Teine suund on «Statistiliste meetodite kasutamine mõõtetehnikas», see töö teatakse koos raadiotehnika kateedri õppejõududega.

(Järg 2. lk.)

Instituudilinn Mustamäel kasvab

mure paljude kohalviibijate südames.

Kindlasti kõige tõsisemaid mõtteid mölgutas tol päeval meie instituudi haldusprorektor: mitte ühe maja, vaid terve linna ehitamise juhtimine lasus sellest päevast H. Eesmaa õlgadel. Kes teab... kes teab...?

Möödunud on üle kuue aasta. Paljudest muredest on sirgunud aasta-aastalt aina suuremad kordaminekud: nelja teaduskonna õppekorpused, kaks ühiselamut, staadion ja lõpuks — linna «reakoda» ehk instituudi au ja uhkus — aula, millele on teenitult kiitust jaganud nii sümpoosionist osavõtjad, laiekraanifilmi vaatajad kui ka kontserdi kuulajad ja teatrietenduse jälgijad. Ehitist vaadates tunnetad, et arv on ühinenud fantaasiaga, idee konkreetseusega, teadus — kunstiga.

Kahtlemata jääb see hoone püsima meie toreda ajastu väärilise mälestusmärgina.

Vesteldes H. Eesmaaga instituudilinna ehituskäigu minevikust, olevikust ja tulevikust, selgub, et Tallinna Polütehnilisele Instituudile eraldatud 70 hektarilisest maa-alast on seni ära kasutatud vaid kolmkümmend.

«Linna» väljaehitamiseks on ette nähtud mitmeastmeline ehitusjärgkord. Esimene haarab endasse ajavahemikku 1962—1970. Lisaks valminuile püstitatakse veel kaks hoonet. Närikingitusena saavad endale mugava üliõpilaskodu 300 õppurit — (kolmanda ühiselamu esimene sektsioon, 500-kohaline sama ühiselamu teine sektsioon aga valmib järgmisel aastal). Esimesele ehitusjärgkorrale paneb punkti 1969. aasta lõpul valmiv kahekorruline õpperaamatukogu, mis paikneb paralleelselt administratiivhoonega.

Veidi statistikat esimese ehitusjärgkorra kohta:

- õppekorpuste ja ühiselamute üldmaksumus 4,7 miljonit rubla;
- kasulikku põrandapinda õppekorpustes ca 25750 m²;
- 44 auditooriumi 2664 üliõpilasele;
- kolmes ühiselamus — 2600 kohta;
- õpperaamatukogus 350 000 trükist, lugemissaalid 200 üliõpilasele ning eraldi saal õppejõududele;
- söökla 150 istet.

Teise ehitusjärgkorra (1970—75) esimese objektina võetakse käsile spordimaja, sest terve vaim püsib teadagi vaid terves, tugevas kehas. Spordihoonet asukohaks saab endise lasketiiru maa-ala Ehitajate tee ääres. Sinna juurde kuulub staadion koos arvukate väljakutega, kus võivad oma kvalifikatsiooni tõsta või pärast mõttetihedat päevatööd aktiivselt puhata võrk-, korv-, värav- ja sulgpallurid, tennisistid ja hokimängijad.

I EHTUSJÄRJEKORRA HOONETE ÜLDMAKSUMUS — 4,7 MILJONIT RUBLA

UUES ÕPPERAAMATUKOGUS — 350 000 TRÜKIST

Allüürnikeks on määratud aga väga erinevate erialadega inimesed: kirjastusgrupp koos trükitöötajate, kaugõppe ja õhtuse osakonna dekanaadid, kaks keemia-teaduskonna laboratooriumi (mineraalvõetiste ja söötade probleemlaboratoorium, teiseks fermentitööstuse harulaboratoorium). Ruumid saab endale ka laiendamist vajav arvutuskeskus. Et praegu Mustamäel paiknevatel teaduskondadel auditooriumidest puudus on, siis VI õppekorpuse valmimine aitab ka sellest hädast välja: 49 auditooriumist jätkub nii majaomanikele kui ka kogu instituudile.

Teadagi, õppe ja teadusliku töö tulemused ning spordisaavutused olenevad suurel määral ka kiiresti kättesaadavast ja kvaliteetsest toidust. On selge, et praegune 150-kohaline söökla kogu instituudiperet teenindada ei suuda. Olukord laheneb samuti teises ehitusjärgkorras, mil Ehitajate tee ja Akadeemia tee nur-

tuskompleksi asuvad laevajõu-seadmete ja autotranspordi kateedrid koos oma pooltööstuslike laboratooriumidega, soojus-energeetika kateeder ja selle laboratooriumid, mäekateeder, eksperimentaaltöökoda, remonditöökodad ja osa probleemlaboratooriume. Spordihoonete kompleks täieneb veel kergejõustiku ja raskejõustiku halliga ning sise-ujulaga.

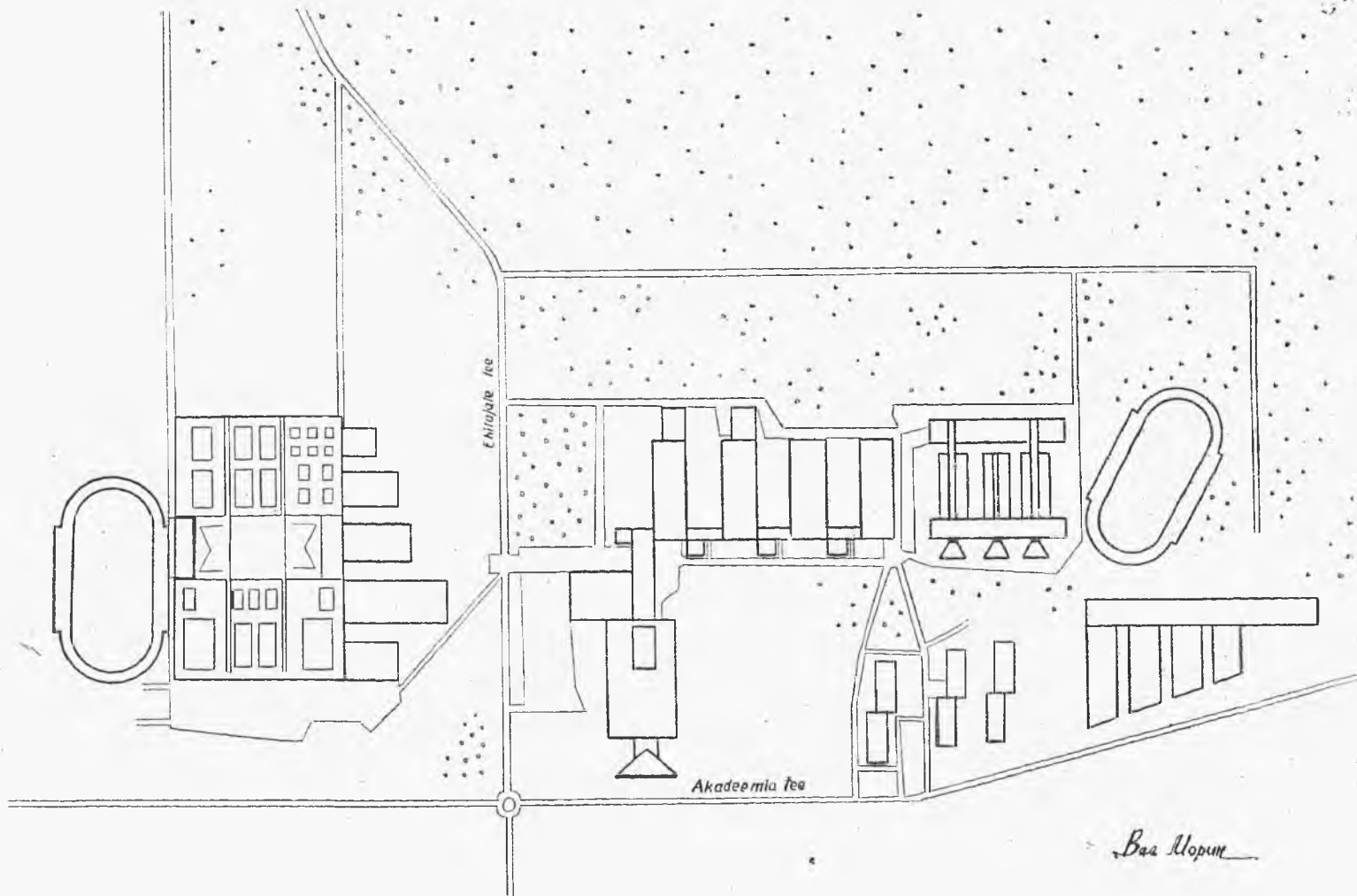
Perspektiivsete ehituste plaanis on ette nähtud teadusliku raamatukogu püstitamine, administratiivhoone pikendamine. Ehitajate tee ja Akadeemia tee nurgale kerkib aga kolmnurkse põhiplaani 9—12 korruselise neljas ühiselamu.

Seega peaks instituudilinnast kujunema omapärane ja nägus Tallinna mikrolinn. Järelikult ei pea paika luuletaja Jaan Krossi pessimistlik ennustus, mis on kirja pandud pärast arhitekt Paul Härmsoni dissertatsiooni kaitsmiskõnet tekkinud mõtete põhjal ja avaldatud luuletuskogus «Lauljad laevavööridel» pealkirjaga «Väljavõtteid doktoridissertatsioonist teemal «Ratsionaliseeritud turismiprospetsiiv projekt aastaks 2100».

Lipu sissepühitsemise tseremoonia

- Tallinn: 1. Linn — 3000 elamut, ja ilmekamaks. «Oma nõu ja tüüpprojektid 2 jõuga on selleks kaasa aidanud ja teeb seda edaspidigi kogum õppeasutuse pere», seda teab ja usub meie haldusprorektor ja õppejõud H. Eesmaa kindlalt.
2. Vai, mis näitab kunagise Toompea asukohta.
3. Arhitekt Paul Kuid — ega tegeval töö lõpe... Härmsoni haud.
- Linnake sirgub ikka suuremaks Pla Pinka

Intervjuu + kontsert

Tavaliselt, kui mõni TPI Akadeemilise Meeskoori lauluvend meile külla tuleb, siis on eelnevat ja nägemisrõõmu laialt. Seda oli ka viimasel korralisel harjutusel, külla tuli 1968. a. ehitusteaduskonna lõpetanud ehitusinsenerleitnant Märt Soosaar.

Kasutades võimalust, esitan mõned küsimused:
«Kaua oled akadeemilisest laulmisest eemal olnud?»

«Vilniuse laulupidu oli viimaseks kohaks, kus sai dirigendi taktikepi all lauldud.»

«Kas nüüd oled juba rivilauluga rohkem kodus?»

Noorte ohvitseride kogunemisel sai lauldud koos A. Tamme ja L. Lehisetsaga, kes kaitseid «meeskoori värve» kogu instituudi aja.»

«Praegu laulame G. Ernesaksa «Jüriöö marssi» J. Barbaruse sõnadele. ... kus mehed müttavad mööda soid ja rabasid». Kas tegelikkuses on ka samuti?»

«Erinevus on suur, sest minu N-väeosa ülesanne on teine ja aeg on tehnikat toonud väga paljusse.»

«Müllal saad jälle TPI AM-iga koos laulda?»

«Veel ei tea, sest võib-olla ei saagi minu pärastiseks töökohaks Tallinn.»

Kuid külla tulen teile 10. detsembril, siis annate ju kontserdi G. Ernesaksa juubeli — 60. aasta sünnipäeva auks.

Nägemiseni!

P. S. Teadmiseks kõikidele laulu- ja muusikahuvilistele. Prof. Gustav Ernesaksa juubelile pühendatud kontserdist võtavad osa kõik Tallinna üliõpilaskoorid. Kontserdi kava on koostatud lugupeetud juubilariloomingust.

Laulud «Teretus», «Sügis», «Lõikuselaul», «Lained, kuhu te tõtte?» jt. kannab ette Eesti üliõpilaskoos Ants Söödi juhatusel.

Tallinna Pedagoogilise Instituudi naiskoor Uno Taremaa juhatusel on kavasse võtnud «Videviku viis», «Udu sees magab tuul», «Noor kevade». Meie Akadeemiline Naiskoor kannab ette «Sireli», «Väike sõsar vellega», «Sinu akna all tuvid» ja meeskoor «Jüriöö marss», «Lauliku talveüksindus», «Näarisokk» jt. Esiettekandes on võimalik kuulata «Kantaat laululavalt lahkuvate» kooridele, mille esitavad üliõpilaskoorid Harald Uiho juhatusel.

Kontserdi piletid saab osta TPI ametiühingust (A IV-203). Rutake!

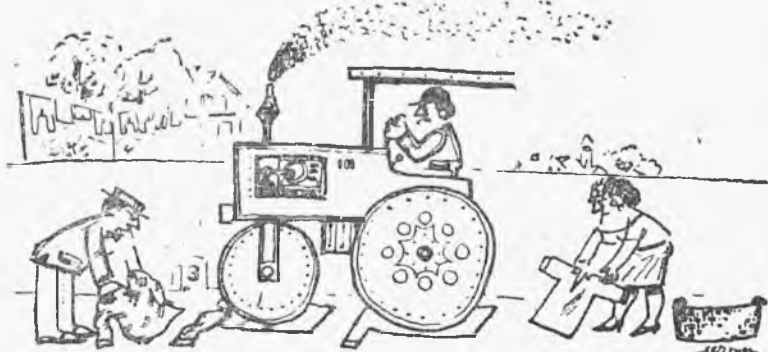
TPI AM kroonik
MATI KALAMEES

Lõvilakk — kuid siiski «rebane».

«Kes ees, see ei ole veel igakord mees.»
TÕIV JOANDI

Igati otstarbekas triikraud.

(Poola RV)

VALLATU VAHELUGU

Lumeaeg.
Maa kamaraal jääst kaaned.
Õitel uneaeg ja raagus laaned.
Pakase jaks teeb minid maksimaks.
Asfalt on libe ja tuul kibe.

Lumeaeg.
Roosaka jume aeg.
Piki põski valgub helveste sulanud valgus.
Suusateel üle aasade on kasukais kuused vaikivad kaaslased.

Ees jälle eksamid.
Juba eksamineerivad — MASINAD.
Oleks asi nad õppima panna.
Ja tuua lektorid makkide sektorist.
Teadus, teadus, vahel kui vastne jää vähe kannad!

Vihikus kummuli tudeng võpatas.
Ärkas ja lõpetas konspekti lugemise seekord veel — ise!

ROOTOR

Avati bridžiklubi

Selle uue klubi avamisele kogunes poolsada õppejõudu ja üliõpilast. Bridžiklubi kuulub ühe spordisektsioonina TPI Spordiklubi juurde Spordiklubi esindaja A. Jaanson tutvustas uue klubi eesmärke: sportliku bridži harrastamine, võistlusbridžiga tegelemine, võistluste korraldamine, bridžiteooria tundmaõppimine ja palju muu kõrval ka võitlus hasartmängude vastu. Klubi liikmeid võivad olla ainult edukalt edastõudvad ja distsiplineeritud üliõpilased.

Kokkutulnud valisid initsiaatigrupi koosseisus Karl Kask, Leo Vohandu, Ants Virkus, Jaan Valdur, Arvo Jaanson, Väino Taidur ja Ants Talumaa. Nende meeste ülesandeks jääb klubi põhikirja ja kodukorra väljatöötamine ning töö juhtimine kuni juhatusel valimiseni.

Järgnenud paariturniiri võitjateks 22 paari hulgas tulid: N—S liinil M. Pakkin — E. Pais ning O—W liinil M. Kaare — A. Vainokivi, T. Lood — M. Toomre, A. Treimann — M. Kurm.

Edaspidi hakkavad bridžiklubi üritused toimuma kolmapäeviti kell 18.00 A IV 308. Järgmine bridžiklubi üritus on 11. detsembril. Ootame!

Puhkus mägedes

Uha vähemaks jääb «valgete laikude» arv Eesti matkajate kaardil. Viimase paari-kolme aasta jooksul on «alistunud» ka kõrgmäed.

On täiesti loomulik, et pärast huvitavaid maiku Karpaatides, Koolas, Uraalis ja mujal koonduv tähelepanu mägedele — on ju seal kõige puhtam õhk ja vesi, kõige säravam päike, kõige tähtederikkamad ööd, kõige grandioosemad, kaunimad vaated.

Mägimatka — see asub kusagil jalgsimatka ja alpinismi vahel. Kuigi jalgsimatku võib korraldada mägiipiirkondades (1968. a. suvel käis jalgsimatkal Põhja-Kaukaasias elektrisüsteemide kateedri pere kateedrijuhatajaga eesotsas), on mäed sel puhul suhteliselt madalad ja lihtsad.

NSV Liidus elavad alpinistid tuusikute alusel alpilaagrites, kust siis aegajalt korraldavad 2—3-päevaseid tõuse mõnele tipule ja naasevad jällegi laagrisse.

Mägimatka seevastu planeerivad iseseisvalt vastavalt oma soovile matku neid huvitavatesse kõrgmäggede rajoonidesse. Rajoon on selline, et nõuab alpivarustuse olemasolu ja alpinistide valdamist.

Mägimatka ei sea eesmärgiks mõnele tipule tõusmist, vaid tutv-

vuda rajooniga, kaunimate paikadega. Liikumisel tuleb ületada mäeahelikke. Sobivaid ülekäike nimetatakse mäekurudeks. Harilikult ollakse paar nädalat suhteliselt suurtes kõrgustes rinnuti looduse, tema ilu ja tujudega.

Tänavu suvel toimus mägimatka-kujuhtide kursuse lõpetuseks IV kategooria matk Tjan-Sani. Detsembris moodustatakse uus kursuslaste grupp, seekord algajatest (teadaanded ilmuvad ajakirjanduses). Kursuste lõpetuseks on II—III raskuskategooria mägimatka 1969. a. suvel Keskkaukaasias. Loengud algavad alates 23. detsembrist esmaspäeviti kell 18—21 kaks korda kuus — organiseerib Tallinna Turismiklubi mägimatka-sektsioon.

Kuigi registreerimine kursustele on ametlikult lõppenud (soovijate hulk ajas plaanid «lõhki»), võib siiski proovida: kui on tõesti tõsine soov, võetakse ikka vastu. Loengud toimuvad nähtavasti TPI ruumides.

Seni moodustasid mägimatka-kujuhtide põhikursus TPI lõpetanud. Ehk nüüd laieneb see väärt harrastus ka meie üliõpilaste ja teenistujate hulgas!

Mägimatkaajad tõusevad mööda jääd Manzuk-Mametovi nimelisele kurule.

A. OLLI

Lõunanaabrid tulid külla

Riia Polütehnilise Instituudi õppejõudude kompleks-spartakiadil tuli II kohale apraadi-ehituse teaduskond, keda premeeriti võistlussõiduga — ekskursiooniga Tallinnasse. (I koha võitjad lendasid Tbilissi).

Uhel hommikul nad siin olidki — 20 õppejõudu. Meie poolt organiseeris vastuvõtu masinaehituse automatiseerimise kateeder. Tutvuti meie uute hoonetega Mustamäel, vahetati töökogemusi.

Siis aga — kuued maha ja spordiväljakutele!

Korvpallis oli RPI selgelt parem 64:43 (26:17), ka võrkpallis jäi edu neile 3:1. Lauatennis võitis Riia puhtalt 5:0. Sulgpallis esines TPI poolt autoteede kateedri laboratooriumi võistkond, kes võitis 5:0. Tagavägiseks kujunes laboratooriumijuhataja tehnikakandidaadi Ants Vaimeli kohtumine RPI tugevusõpetuse kateedri juhataja professor E. Levenedeliga 17:15, 15:11, 15:11, 2:1 Võitis Ants Vaimel.

Karoonas olid tundvamalt osavamad lätlased, võites 4:0.

OIENDUS

«Tallinna Polütehniku» eelmises numbris avaldatud filoloogiadoktori P. Vaaraski kirjutises «Hüpnopöedia» e-ines viga.

Kirjutise kolmanda lõigu algus on õige sõnastuses:
«Kuna tead ku õppimise küsimusi on juba kaua uuritud, siis on nüüd asutud uurima ka mitteteadlikku õppimisvõimet, et ära kasutada kõiki inimühikaks olevale jõureserve.»

Vast. toimet. V. KALPUS

Organ парткома, ректората, комитет ЛКСМЭ и профкома ТПИ ленинского политехнического института газета «Таллинский политехник»

Hind 2 kop.
Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn
Pikk tn. 40/42.
MB-09092

Tellimise nr. 392

16. dets. dotsent Oskar Silde loeng «Tasapinnaline jõusüsteem».

16. dets. assistent Edith Golubkina loeng «V. I Lenini teos «Pahempoolsuse lastehaigus» kommunismis» (vene k.).

19. dets. dotsent Elmar Kikerpilli loeng «Ohutus- ja tulekaitsetehnika alused».

23. dets. professor Albrecht Altma loeng «Luminentsents».

Avaldame kaastunnet Ants Järvele tema
ISA
surma puhul.
TPI korvpallurid.

Avaldame sügavat kaastunnet Urve Urmile tema
VENNA
õnnetu surma puhul.
Rahvatantsu ansambel «Kuljus».